

Volgens **WOUTER DUYCK** klopt het niet dat geen enkele toelatingsproef op kan tegen het advies van de klassenraad. Er zijn meer opleidingsspecifieke toetsen nodig.

Toelatingsproeven doorstaan de

Johan De Wilde en Ann Martin van Odisee Hogeschool trokken fel van leer tegen het idee om toelatingsproeven voor het hoger onderwijs in te voeren (*DS 6 februari*). Ze stellen dat die niet betrouwbaar kunnen zijn, in tegenstelling tot het zaligmakende advies van de klassenraad. Ze motiveren hun stelling verder met het argument dat proeven zoals het toelatingsexamen geneeskunde ook niet de nodige competenties toetsen. Daarmee doen ze de waarheid geweld aan, en gaan ze voorbij aan de verschillende doelen die verschillende instrumenten hebben. Toelatingsproeven kunnen wel degelijk betrouwbaar, relevant en voldoende breed zijn.

De auteurs stellen dat het toelatingsexamen arts alleen wetenschappelijke competenties toetst. Een snelle blik op de website van het toelatingsexamen had hen kunnen leren dat dit slechts voor de helft van het examen geldt. De andere helft toetst generieke vaardigheden, zoals conflictantering, luistervaardigheid, empathie, aandacht, reflectie en respect. Vooroordelen hebben het altijd lastig met feiten. Onderzoek van Filip Lievens toont aan dat persoonlijkheidskenmerken van Vlaamse artsen in opleiding belangrijker worden naarmate de opleiding vordert, wat bevestigt dat niet alleen cognitieve vaardigheden belangrijk zijn.

Ten tweede heeft het toelatingsexamen (tand)arts een ander doel dan andere toelatingsproeven. Voor (tand)artsen gaat het om de selectie van een vast aantal mensen dat het beroep zal mogen uitoefenen, op basis van wat onze sociale zekerheid kan dragen. Het is aanvaardbaar, zeker voor dure opleidingen, om diege-

nen met de sterkste slaagkansen te selecteren, op voorwaarde dat irrelevante sociaal-economische factoren zo weinig mogelijk impact hebben.

Laakbaar

Voor de toelatingsproeven waar het in het voorstel van minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) om gaat (*DS 5 februari*), ligt het aantal studenten niet vast, en gaat het dus eerder om de toetsing dat minimale begincompetenties bij elke studie-

kieser aanwezig zijn. Die proeven moeten helemaal niet 'aartsmoelijk' zijn, zoals de auteurs verkeerdelijk denken. Het tegenovergestelde is waar. Ze moeten niet de beste studenten identificeren, maar die studenten die niet over de noodzakelijke basisvaardigheden beschikken om op een succesvolle manier hoger onderwijs te kunnen aanvatten.

Met die aanpak is het wel degelijk mogelijk om betrouwbare toelatingsproeven te ontwikkelen, in tegenstel-

ling tot wat De Wilde en Martin zonder enig cijfer beweren. Het Simonproject van de UGent toont bijvoorbeeld aan dat een kwart van de studenten die niet zullen slagen, op voorhand geïdentificeerd kan worden, met 95 procent accuraatheid. Studenten voor wie we vandaag een zeer lage slaagkans voorspellen, blijven maar voor 41 procent van hun vakken te slagen. Minder dan 10 procent slaagt voor de opleiding. Studenten voor wie we een hoge slaag-

WOUTER DUYCK

Wie? Professor cognitieve psychologie (UGent)

Wat? Proeven die toetsen of studenten over de juiste basisvaardigheden beschikken, kunnen wel degelijk relevant zijn, betrouwbaar en voldoende breed.

Franse leerlingen bekijken de resultaten van het 'baccalauréat', het examen aan het einde van het middelbaar. © belga

SCOOP

RUBEN MOOIJMAN

'De werknemers raken niet op het werk. Niets kan geleverd worden. Dit zal heel zware gevolgen hebben'

Coronapatiënt Philip Soubry, in 'Het Laatste Nieuws'
De eerste Belgische drager van het coronavirus maakt zich meer zorgen over de gezondheid van het Gullegemse bedrijf waarvoor hij in China werkt, dan over zijn eigen ziekte. Gewoon doorgaan en niet klagen, zo kennen we de West-Vlamingen.

'Wij gaan voor meer koopkracht, willen gezondheidszorg betaalbaar maken, de begroting in orde krijgen en klimaatambitie tonen'

CD&V-voorzitter Joachim Coens, in 'De zevende dag'.
Zouden er in België politici zijn die daar nft voor willen gaan?

'Het wordt Vivaldi (voor de zomer) of verkiezingen (na de zomer)'

Marketing-expert Fons Van Dyck, op Twitter
En anders wordt het wel een afspiegelingregering. Of een expertenregering. Of

toch paars-geel. Of nog iets anders. Of gewoon voortmodderen. We zijn immers pas halverwege het record van 2010. En Bart De Wever heeft zijn rondje nog niet gelopen.

'De cartoons hebben 1,4 miljard Chinezen gekwetst en moeten veroordeeld worden'

Cao Zhongming, de ambassadeur van China in België, op 'Belga'
Blijkbaar volstaat de export van kleding, elektronica en speelgoed niet langer voor China. Het land wil nu ook censuur en persbreidel exporteren.

'Op de een of andere manier is gas vies geworden'

Hoogleraar energiesystemen David Smeulders, in het 'Algemeen Dagblad'
Huizen loskoppelen van de aardgasleidingen, zoals Nederland wil doen, vindt Smeulders geen goed idee. Want dan komen er dure warmtepompen, die op stroom uit steenkool, gas (!) of houtpellets draaien. Stookolie, waar de Belgische huizen op verwarmd worden, dát is pas vies.

'Na een huwelijk van meer dan twintig jaar hebben we met pijn in onze harten besloten om uit elkaar te gaan'

Zanger Marco Borsato, op Facebook
Borsato leek de communicatie-mosterd gehaald te hebben bij Koen Wauters, die vorige maand een bijna identieke mededeling postte. Alleen de details verschilden. Borsato liet de boodschap vergezeld gaan van een gebroken hartje, Wauters van ineengestremde handen. Anders dan bij het koppel Wauters/De Booser was er in dit geval wel een derde in het spel. Symboliek is belangrijk, ook in Facebook-communicatie.

'Voor heel veel mensen in de wereld is tandpasta vandaag nog onbereikbaar, maar dat zal de volgende jaren veranderen. Koop aandelen van dat soort groeibedrijven'

Voormalig directeur van de Nationale Bank Marcia De Wachter, in 'Knack'
Voordat u allemaal massaal aandelen van Colgate inslaat, een kleine disclaimer. De Wachter is zelf als belegger de mist ingegaan met aandelen van Lernout & Hauspie. 'Pol

Van Dyck: politiek analist. © ss

Wauters: pr-consultant. © hh

De Wachter: beleggingsadviseur. © kw

test overal

kans voorspellen, slagen voor 88 procent van hun vakken. Bovendien blijken studiekeziers die adviezen zeer nuttig te vinden. Bijna twee derde van de studenten wordt na een zeer lage slaagkans geactiveerd. Ze nemen deel aan remedieringsinitiatieven of heroriënteren zich.

Dat is ook nodig. We vroegen 14.000 universiteitsstudenten die al ingeschreven waren in 22 opleidingen hoe ver een loper loopt in twee uur, als hij één kilometer loopt in vijf minuten. Een leerling op de zeven antwoorde verkeerd. Als we vroegen welk percentage overeenstemt met de breuk 2/16 antwoorde een student op de vier verkeerd. 23.000 studenten uit alle richtingen oordeelden of laakbaar een bestaand Nederlands woord is. Zes studenten op de tien antwoordden nee. Het werkwoord nopen bleken acht studenten op de tien niet te kennen.

Oase Vlaanderen

Dus ja, er schort iets in het secundair onderwijs, wat ook geen verrassing mag zijn na zestien dalende Pisa-resultaten op rij, over de vier leerdomeinen heen. Het heeft echt weinig zin een universitaire cursus statistiek te volgen in de opleiding psychologie als je de regel van drie niet begrijpt. Dat is voor de opleidingen geen goeie zaak, maar ook niet voor de studenten.

Als zelfs een generieke oriënteringsproef zoals Simon dit soort resultaten laat zien, valt er wel degelijk veel winst te rapen met meer gerichte, opleidingsspecifieke toetsen.

Ondanks die observaties schuiven De Wilde en Martin het bestaande advies van de klassenraad naar voren als enige hulpmiddel. Het leidt ertoe

Het heeft weinig zin een universitaire cursus statistiek te volgen in de opleiding psychologie als je de regel van drie niet begrijpt

dat meer dan 8.000 leerlingen die zich inschrijven aan de universiteit het jaar erop niet meer aan die universiteit te vinden zijn. De kostprijs bedraagt meer dan 10.000 euro per leerling. En nog veel meer leerlingen die zich aandienen in de hogescholen verdwijnen het jaar erna helemaal uit het hoger onderwijs.

Misschien hebben sommige klassenraden toch een slecht beeld van de nodige startcompetenties voor hoger onderwijs. Maar nog veel vaker blijken studiekeziers en ouders het advies van die klassenraad gewoon naast zich neer te leggen. Er zijn meer bindende oriënteringen op basis van gevalideerde, objectieve toetsen nodig.

Het verzet tegen dat soort toetsen is een typisch Vlaams fenomeen. Het loont om soms eens naar de rest van de wereld te kijken. Frankrijk heeft de *baccalauréat*, Duitsland de *Abitur*, Zweden de SweSAT, Engeland de GCSEs en Japan de NCT. In Nederland kun je alleen naar de universiteit na voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of na een propedeuse. Vlaanderen is vandaag een internationale zeldzame oase van compleet vrije toegang, gecombineerd met lage inschrijfgelden. Zijn alle andere landen dan gek?

Hauspie kon geweldig vertellen over spraaktechnologie, maar hij verzweeg het geknoei in de boekhouding.

'In het Westen gaan meer mensen dood aan notenallergie dan aan terrorisme'

Historicus Yuval Noah Harari. in 'Hier is ... Adriaan van Dis'

Een Google-search van drie seconden leert dat dit klopt: in de VS alleen al sterven jaarlijks zo'n 150 mensen aan notenallergie. Maar de conclusie van Harari is wat onwetenschappelijk: 'Laten we eerst de noten aanpakken, dan de terroristen.' Hoe zou hij dat willen doen? Notenconsumptie bij wet verbieden?

'In deze tijd waarin velen zich afvragen of er nog eergevoel gemeoid is met een openbaar ambt, steekt Mitt Romney boven iedereen uit'

De Amerikaanse Democratische senator Chris Murphy. op Twitter

Met zijn beslissing om voor de afzetting van president Trump te stemmen, verzekert Romney zich van een plaatsje in de geschie-

denisboeken als 'meest gewetensvolle Republikeinse senator'. Toch beter dan 'de man die verloor van Obama'.

'De pensioenleeftijd optrekken gaat in tegen de loop van de geschiedenis'

VUE-demograaf Patrick Deboosere, in 'De Morgen'

In de loop der eeuwen zijn we stelselmatig een steeds kleiner deel van onze beschikbare tijd aan betaalde arbeid gaan besteden. Volgens Deboosere is er geen reden om die trend te doorbreken. Maar het inroepen van 'de loop van de geschiedenis' is een gevaarlijke strategie. In de loop van de geschiedenis is het CO₂-gehalte in de atmosfeer systematisch gestegen, de biodiversiteit gekelderd, het aantal kernwapens verveelvuldigd en de ongelijkheid in de wereld dramatisch toegenomen. Soms moet je de loop van de geschiedenis een halt durven toe te roepen.

Scoop kijkt met een kritische blik naar de media en kiest elke week een aantal citaten.

20.000 mensen die niemand wil

In het vluchtelingenkamp in Moria, een dorp op Lesbos, leven naar schatting 20.000 mensen op elkaar gehokt in mensonwaardige omstandigheden. Dit zijn mensen die niemand wil: hun thuisland niet, dat ze noodgedwongen ontvluchten. Griekenland niet, dat deze humanitaire catastrofe al jaren niet (meer) aankaan. Europa niet, dat wegstijgt van deze schandvlek en zijn geweten sust met miljarden euro's aan subsidies die de Griekse en Turkse regeringen nochtans niet bewegen tot een efficiënt en humaan onthaal- en asielbeleid.

In de ogen van de duizenden veelal jonge mensen die je in Moria ontmoet, lees je één vraag: erken ons in onze waardigheid. Een vraag die in deze gigantische sloppenwijk niet of nauwelijks beantwoord wordt. Elke vluchteling die op Lesbos aankomt, moet verplicht naar Moria voor registratie. Daarna is het wachten - maanden, soms jaren - op een volgende stap. De Griekse autoriteiten kunnen de verwerking van asielaanvragen allang niet meer aan. Zo groeide Moria, waar plaats is voor 3.000 mensen, uit tot de chaos die het vandaag is.

Met wat mensen vinden - afgedankte festivaltentjes, plastic zeilen, planken, pallets ... - bouwen ze in de omliggende olijfgaarden een plek waar ze beschutting zoeken. Sanitaire voorzieningen zijn ontoereikend, een stapel vuilnis zich op, vuurtjes bieden warmte, maar vormen een voortdurende bedreiging, spanningen lopen soms hoog op tussen mensen die hier dagelijks op elkaars neus zitten.

Een lichtpuntje zijn de vele vrijwilligers die de leefomstandigheden proberen te verbeteren. Maar vaak is het dwelen met de kraan open. Ik kon het zelf ervaren, toen ik vorige week met mijn teamgenoten van Because We Carry wil-

nis ging opruimen in Moria. We vulden honderden zakken, maar moesten met lede ogen aanzien hoe ze na enkele dagen nog altijd niet opgehaald waren. Toch was onze actie zinvol, als een bevestiging van de waardigheid van de kampbewoners. Hun reacties waren veelbetekend.

Ze doen ook zelf hun best om er de moed in te houden. Moria is niet alleen kommer en kwel. In de groentewinkeltjes die sommigen in elkaar boksen, zie je hoe mensen zelfs in deze hel creatief en veerkrachtig kunnen zijn. Kinderen zijn inventief genoeg om van het minste speelgoed te maken: met flessendoppen spelen ze een hinkelspel, een afgedankte bureaustoel wordt een draaimolen. Het neemt niet weg dat mensen de situatie beu worden. Hun roep om betere leefomstandigheden werd recent in traangas gesmoord.

Moria verlaat je met veel meer vragen dan je had toen je er aankwam. Dit is complex. Je begrijpt ook de bevolking van Lesbos, die kreunt onder de druk die de vluchtelingenstroom teweegbrengt. Ze komen op straat, niet zozeer tegen de vluchtelingen op zich, maar tegen falende overheden die hen in de steek laten. Deze tijdbom moet dringend ontmijnd worden en daarvoor moeten velen de handen in elkaar slaan: overheden én ngo's. Europa draagt een zware verantwoordelijkheid en moet ophouden de andere kant uit te kijken. Het is de hoogste tijd om deze schandvlek aan te pakken.

PETER PEENE
Vredesactivist; was coördinator van het project Wakker voor Vrede.

BRIEF VAN DE DAG

Waarom Ben Weyts fout zit

Op vraag van zijn partijgenoot Koen Daniëls maakt minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) de richtlijnen rond afwezigheden in het secundair onderwijs strenger. Klimaat-spijbelars krijgen de wind van voren.

Daniëls vraagt huisartsen dan weer om geen doktersattesten te schrijven voor klimaat-spijbelars. Gebeurde dat dan? Hij staft die gratuite bewering niet. Logisch, ze raakt kant noch wal. Deze jonge mensen zijn sterk gedocumenteerd en strijden met open vizier. Ze bedotten niemand. Ook zichzelf niet. Gezwaai met doktersbriefjes is niet aan de orde. Deze jongeren hebben een geweten. Ze documenteren en informeren zich bij specialisten, wetenschappers en klimatologen. Ze gaan het gesprek aan met hun ouders, hun leerkrachten en de schooldirectie. Ze steken de hand uit naar klimaatontkenners, sceptici en politici. Maar Daniëls en Weyts klappen de schoolpoort dicht en gaan het debat uit de weg. Zwijg, kleine.

Ja, het klopt dat een groep jongeren leerachterstand oploopt. Zij kampen met persoonlijke moeilijkheden, zijn schoolmoe, zetten hun studies, hun diploma en hun toekomst op het spel. Dat is een majeur maatschappelijk

probleem, al tientallen jaren. Hopelijk slaagt Weyts waar zijn voorgangers niet slaagden en krijgt hij hen op de rails. Maar de minister slaat de bal mis wanneer hij klimaatjongeren in dezelfde hoek duwt. Zij maken afspraken met de vakleerkracht en halen de gemiste lessen in. Ze raken niet achterop. Geen kennisverlies, geen verloren studiejaar.

Vlaanderen heeft een geschiedenis van een halve eeuw als het op repetitief spijsbelen voor de goede zaak aankomt. Wil Weyts het echt op de spits drijven? Zal hij een democratisch mensenrecht, ook voor jongeren, verbieden of onmogelijk maken? Vergeet hij gemakshalve wat in Vlaanderen al vijftig jaar gebeurt? Anno 1973 stuurde Paul Vanden Boeynants militairen naar scholen om jonge manifestanten binnen te houden. Weyts is nog jong genoeg om te beseffen dat een verbod de jeugd nooit heeft tegengehouden. Integendeel.

BERTIN SANDERS
Vader en grootvader, lid van vzw Grootouders voor het Klimaat

CORRECTIES & AANVULLINGEN

State of the Union. Het was Donald Trump die de tekst van de State of the Union aan Nancy Pelosi overhandigde, niet andersom (*DS 6 februari*).

Coronavirus. Milton Leitenberg is als academisch analist gespecialiseerd in de controle van nucleaire, biologische en chemische massavernietigingswapens, maar werkte nooit als biowapencontroleur voor de VS (*DS 3 februari*).